

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

L.D. NIX & CO. BANDOENG

ALVORENS TOT BOUWEN OVER TE GAAN WENDE MEN ZICH EERST TOT:

L I M A G O H het OUDSTE Aannemersbureau ter plaatse

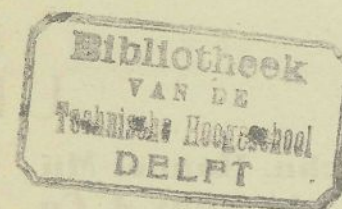
MEEST MODERNE ontwerpen en SOLIDE bouw. Diverse dankbetuigingen ter inzage.

CHINEESCHE VOORSTRAAT No. 12 — TELEFOON No. 2449 — BANDOENG.

Vereenigd

Versterkt

Behouden.

N. V. Handel Maatschappij

„DE CONCURRENT”

JUWELIERS — HORLOGERS

//

Bandoeng — Bragaweg — Telef. 667

ONZE FIRMA GENIET HET

VERTROUWEN VAN DUIZENDEN

OVER DEN GEHEELEN ARCHIPEL

Het Oudste en Meest Betrouwbare adres voor :

BOUWMATERIALEN, IJzer-, Staal- en Koperwaren,
Ambachts-, Land- en Tuinbouwgereedschappen, Scheeps-
benodigdheden, Verfwaren en Vernissen enz. enz.

IS NOG STEEDS

Ang Sioe Tjiang Handel Maatschappij N. V.
BATAVIA — BANDOENG

Laat Uw

Water- Gas- Electriciteit
installaties

UITVOEREN door

**Techn. Handel Mij.
vh. de Rooy & Co.
Bandoeng**

**Kawie-Holvast
Malang**

**Holvast & Co.
Soerabaia.**

Wij zorgen, dat U over ons werk tevreden zult zijn.

Belangrijke Prijsverlaging

Elizabeth Arden artikelen

Van 10 tot 30 Procent

N. V. Hs. Vg. ONDERLING BELANG

Soerabaia — Bandoeng — Djocja — Malang

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN

Redactie en Administratie: PRINS HENDRIKSTRAAT 7, BANDOENG

INHOUD: Koninklijke onderscheidingen — C. G. O. Handhaving evenredigheidsscholen. — Korting op pensioenen. — Voorziening in vacatures. — Wijziging M.R. en W.R. 1935. — Bestuur B.A.P. — N.I.A.K. Jubileum prijsvragen. — Eenheid in de spreektaal. — Ingezonden Alg. Techn. Tijdschrift. — De Bondsstem. — Moeten wij devalueeren? — Waardeering einddiploma T. S. en. — Modern Werkgeversschap. — Administratie. — Officieel. — Mutaties.

KONINKLIJKE ONDERSCHIEDINGEN

F. H. de HOOG

Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Met voldoening maken wij melding van de benoeming van ons Eerelid F. H. DE HOOG, tot Ridder in de Orde van den Nederlandschen Leeuw.

Deze Orde werd hem verleend in zijn functie van Voorzitter van het Hoofdbestuur van het I.E.V. en lid van het College van Gedelegeerden van den Volksraad.

Wij bieden den gedecoreerde en met hem het I. E. V. onze hartelijke gelukwensen aan met deze onderscheiding.

HOOFDBESTUUR.

Firma O E I T I O N G H I N

BANDOENG - SOENIARADJA 41
Telf. Nos. 1815 en 1832

SOEKABOEMI - Gr. POSTWEG
Telefoon No. 4

Van ouds JE adres voor goed gesorteerde

Bouwmaterialen-, Hang- en Sluitwerk Sanitair en Verfwaren.

Onderscheidingen (vervolg).

Benoemd tot:

Officier in de Orde van Oranje Nassau

J. J. Popping, Directeur van de K.W.S. te Batavia.

Ir. J. L. Moens, Hoofdingenieur hoofd van het Centraal Waterschapskantoor in de Vorstenlanden.

Ir. F. M. Ch. Berkhout, Waterstaats ingenieur met verlof, laatstelijk E. A. W. Ingenieur van het Gouvernement Atjeh en onderhoorigheden.

Eeremedaille der Orde van Oranje Nassau in goud.

M. W. Kamminga, Hoofdopzichter bij het Torpedo atelier der Koninklijke kazerne te Soerabaia, gepensionneerd opper torpedomaker.

Aan de genoemde gedecoreerden eveneens onze hartelijke gelukwensen. H.B.

COMMISSIE VOOR GEORGANISEERD OVERLEG.

Regeering van N. I.

No. 188 D/C.

Buitenzorg, den 1sten Augustus 1935.

ONDERWERP:

Raadpleging van de Commissie over de in overweging zijnde maatregelen op het gebied der salarissen.

Met verwijzing naar haar schrijven van 8 Mei j.l. heb ik de eer, op last van den Gouverneur-Generaal, Uwer Commissie mede te deelen, dat den Directeur van Financiën is verzocht de in overweging zijnde denkbeelden op het gebied der salarissen zoo spoedig mogelijk ter kennis van Uw Commissie te brengen voor een voorloopig overleg als bedoeld in mijn haar bekend tot de Hoofden van Algemeen Bestuur gericht schrijven van 22 Januari 1934 No. 188/C.

De 1ste Gouvernements Secretaris,
w.g. J. H. Kiveron.

Van een tweetal maatregelen t.w.:

1o. de voorbrenging van betrekkingen uit bijlage A der H.B.B.L. naar bijlage B en de terugbrenging van deze bezoldigingen naar een wezenlijk regionaal peil.

2o. de afschaffing van de overgangsbezoldiging in een tijdvak van 4 jaren.

is door de C. G. O. in haar vergadering van Maandag, 26 Augustus j.l. een voorloopig advies uitgebracht.

Dit advies luidt verkort als volgt:

a. de afschaffing der overgangsbezoldigingen te laten varen en e.e.a. door natuurlijke afbouw te doen plaats vinden.

b. handhaving van de overgangskorting met uitsplitsing van deze korting wegens H.B.B.L. verhoogingen na 1 April 1934.

Hiermede wordt bedoeld de overgangskortingen slechts te handhaven die een gevolg zijn van hogere waardeering van het ambt in de H.B.B.L.

Omtrent de regionale bezoldigingen en de andere punten zal nog eenig beraad moeten plaats hebben.

Het volledig advies hopen wij nog in ons volgend nummer te kunnen plaatsen.

HANDHAVING EVENREDIGHEIDSSCHALEN.

Geen H. B. B. L. voor nieuw uitgezonden ambtenaren.

Het V. P. seint uit Batavia:

De Regeering beschikte afwijzend op het verzoek van den Legercommandant en de Directeuren van B. B., E. Z. en onderwijs tot handhaving van de H. B. B. L. voor nieuw uitgezonden ambtenaren, die in Holland voor den Indischen dienst zijn opgeleid. Op deze groepen zijn dus voortaan de parallel (?) — schalen van toepassing die 20% beneden het H. B. B. L. peil staan.

✱

De invoering van de parallel — juister evenredigheids — schalen heeft ook in den Volksraad de aandacht getrokken. De heer Roep heeft de vrees uitgesproken, dat voor nieuw aangenomen ambtenaren een salaris van 80% niet voldoende zal blijken. De heer Hillebrand

acht dezen maatregel niet voldoende gemotiveerd en vreest, dat hij ook voor de in dienst zijnde ambtenaren een zwaard van Damocles beteekent. Blijkbaar heeft ook de heer Notoesotjarso dit op het oog waar hij spreekt over een systeem van „toebuigen”. Ten slotte heeft de heer de Hoog gevraagd of niet de voorkeur verdiende een systeem, waarbij het beginpunt van de schalen op 80% wordt gebracht en dan verder de H. B. B. L.-bezoldiging wordt gevolgd, zoodat het verschil hierin bestaat, dat alle verhoogingen op een later tijdstip bereikt worden.

De Regeeringsgsmachtigde voor A. Z. antwoordde, dat deze kwestie niet van practisch belang is, aangezien de maatregel alleen voor nieuw in dienst tredenden geldt. De Regeering heeft gemeend in de M. v. A. kenbaar te moeten maken dat de invoering van de parallelschalen **tevens wel de weg zal zijn naar een lager bezoldigingspeil**, doch zij heeft hiermede niet bedoeld, **dat het tijdstip daarvoor nu reeds is aangebroken**, ook voor de in dienst zijnden.

In de **thans** in overweging zijnde bezuinigingsmaatregelen op salarisgebied is het brengen van de in dienst zijnde ambtenaren op het niveau der parallelschalen **niet** opgenomen.

En hiermede is de installatie van het lager niveau feit geworden, **thans niet**, doch binnen korten tijd, **ook voor de in dienst zijnde ambtenaren**. Slechts het **tijdstip daarvan** zal nog nader bepaald worden.

Dit zwaard van Damocles hangt de ambtenaren nog steeds boven het hoofd!

KORTING OP PENSIOENEN.

Verhoogd tot 22%.

Het A. I. D. deelt mede, dat bij de Volksraad de wetsontwerpen zijn ingediend, waarbij de Minister van Koloniën de korting op de pensioenen voorstelt te verhoogen met 5 en te brengen op 22 procent.

Hiervan wordt een verdere besparing van $1\frac{1}{2}$ miljoen verwacht.

De werkingsduur van de verhoogde korting is beperkt tot een tijdvak van twee jaar.

De burgerlijke pensioenen, ingegaan vóór 1 Februari 1925, zullen aan de korting van 17 procent onderworpen blijven, behoudens wanneer ze dan zouden komen boven het nader verlaagd peil der pensioenen, toegekend van genoemd tijdstip tot 1 October 1934.

Wat er na afloop van de gestelde termijn van twee jaren of zelfs tusschentijds zal gebeuren is zelfs bij benadering niet te voorspellen. Wel kunnen wij reeds nu verklaren, dat weer zoovelen in kommervoller omstandigheden zullen geraken. De positie van de ambtenaren is toch buitengewoon *save* en wij vragen ons met verbittering af: Komt er dan nooit een einde aan dezen toestand van absolute rechtsonzekerheid?

Buitenzorg, den 13den Juli 1935.

RONDSCHRIJVEN.

No. 1716/C.

Onderwerp:

Tijdelijke voorziening in vacatures ontstaan door het vertrek met buitenlandsch verlof van de functionnarissen.

Het is den laatsten tijd eenige malen voorgekomen, dat de Regeering bij de voorziening in een vacature, ontstaan door het buitenlandsch verlof van den betrokken functionnaris, diens tijdelijke vervanger niet heeft belast met de waarneming van de betrekking op het daaraan verbonden tractement, doch met de functiën van die betrekking op een lager dan het organieke salaris.

Het komt den Gouverneur-Generaal gewenscht voor, dat deze handelwijze een meer algemeene toepassing vindt, in het bijzonder in die gevallen, waarin de waarnemer door de toekenning van de organieke wedde een grooten sprong in salaris zou maken, waarvoor meestal geenerlei grond aanwezig is.

Zijne Excellentie heeft mij mitsdien opgedragen — van welke opdracht ik de eer heb mits dezen mij te

Uwer Excellentie

kwijten UHoogEdelGestrenge te verzoeken om bij

het nemen van beslissingen of het doen van voordrachten inzake de voorziening in vacatures, ontstaan door buitenlandsch verlof van de betrokken functionnarissen, steeds te willen overwegen of het wel noodig is de voorgedragenen in het genot van het volle aan de betrekking verbonden organieke salaris te stellen en bij Uw voorstel aan de Regeering van het resultaat dezer overweging te willen doen blijken.

De 1e Gouvernements Secretaris,
w.g. J. M. Kiveron.

Aan

de Hoofden der Departementen
van Algemeen Bestuur.

STAATSBLAG VAN NEDERLANDSCH-INDIE.

1935 No. 333. Maandlooners, Werklieden Reglementen.

Wijziging van de artikelen 18 van het „Maandloonersreglement 1934” en van het „Werkliedenreglement 1934”.

Besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië van 23 Juli 1935 No. 12.

Gelet op het besluit van 28 Februari 1934 No. 5 (Staatsblad No. 111);

Gelezen, enz.;

Is goedgevonden en verstaan:

Eerstelijk: De artikelen 18 van het „Maandlooners-reglement 1934” en van het „Werkliedenreglement 1934” (Staatsblad 1934 No. 111) worden gelezen als volgt:

(1) Op het in vasten dienst van den Lande zijnd personeel dat onder de in artikel 1 bedoelde loon-regelingen komt te vallen zijn de bepalingen van dit reglement van toepassing, met dien verstande echter dat het zijn rechten en aanspraken op pensioen, uitkeeringen aan na te laten betrekkingen en buitenlandsch verlof overeenkomstig de bestaande bepalingen behoudt, zoomede gedurende drie jaren, te rekenen van den dag, waarop het onder bedoelde loonregelingen komt te vallen, aanspraak op de overige voordeelen, welke het tot dien dag genoot.

(2) Zij, die niet in vasten dienst zijn, maar op wie de bepalingen van het Indisch burgerlijk pensioen-reglement van toepassing zijn verklaard, behouden overeenkomstig de bestaande bepalingen recht op pensioen, zoomede aanspraak op uitkeering van onderstand aan hunne weduwen, voor zoover zij tot den dag, waarop zij onder de in artikel 1 bedoelde loonregelingen kwamen te vallen, zoodanige aanspraak hadden.

(3) Aan de in het eerste lid bedoelde werkkrachten kan na genoemde periode van drie jaar wachtgeld worden toegekend op den voet der bestaande bepalingen, indien zij wegens overcompleet zijn ontslagen.

Ten tweede: enz.;

Afschrift, enz.

Ter ordonnantie van den Gouverneur-
Generaal van Nederlandsch-Indië

De Algemeene Secretaris,
P. J. GERKE.

Uitgegeven den zes en twintigsten Juli 1935.

De Algemeene Secretaris,
P. J. GERKE.

BESTUUR B. A. P.

Door het aftreden van den heer F. W. Bisalsky en enkele andere Hoofdbestuursleden van den Bond van Administratief Personeel bij de verschillende Landsdiensten, is tot Voorzitter van den Bond verkozen de heer F. A. van Pamelen, terwijl de heer J. Ch. K. de Bie tot Vice-Voorzitter is benoemd. Verder zijn tot leden

van het Hoofdbestuur verkozen de heeren W. Hartman Kok, H. Zuidema en M. Wirasendjaja.

De Redactie van het orgaan „de Administratieve Ambtenaar” is opgedragen aan den heer de Bie.

N. I. A. K. JUBILEUM PRIJSVRAGEN.

Wij herinneren aan de publicatie in ons Juni nummer betreffende de N. I. A. K. jubileum-prijsvragen omvattend de ontwerpen van A. een berghotel en B. een burgemeesterswoning, welke ontwerpen vóór of op 1 October a.s. bij den Secretaris van het Bestuur van den N. I. A. K. den heer Th. A. Busink Soekaboemiweg 27, Bat. C. moeten worden ingediend.

EENHEID IN DE SPREEKTAAL.

De heer Kan — of was het Ken? — verstoort
een vergadering.

In de Groene staat de volgende voortreffelijke persiflage op de wijze waarop Nederlanders van diverse pluimage Nederlandsch spreken.

De eerste Algemeene Leden-vergadering van de „Vereeniging tot Bevordering van Eenheid in de Spreektaal” in de Jaarbeurs te Utrecht werd door afgevaardigden uit verschillende plaatsen in ons land bijgewoond. De afgevaardigde van Amsterdam bekleedde den voorzittersstoel en opende de bijeenkomst met een rede.

Na de aanwezigen welkom te hebben geheeten, herinnerde de voorzitter aan het doel der Vereeniging: een einde te maken aan den chaotischen toestand, waarin de uitspraak der Nederlandsche taal verkeert.

Om tot eenheid te komen, aldus Amsterdam, moeten wij de ferregaande zlordigheid bestrijden, die soofele Nederlanders, zelfs lieden fan soogenaamde beschafing, eigen is. So is het hem dikwijls opgefallen, hoeseer buiten Amsterdam de s en de z worden ferwizzeld. Of is het te ontkennen, dat woorden als zoep, zuiker, seep, sout, soetje, oferal in ons land ferkeerd worden uitgesproken? Selfs heeft de zrijftaal, — die hier oferigens niet aan de orde is — in plaats van de correcte uitspraak der hoofdstad te volgen, deze vouten ofergenomen.

Een ander bewijs van zlordigheid is het weglaten van de s in het woord tegenswoordig. Alleen Amsterdam heeft de suivere uitspraak van het woord begrafenis, dat immers komt van begrafen, geëerbiedigd.

Spreker twijfelt er niet aan, of de fergadering sal het met hem eens sijn, dat we naar eenheid moeten strefen, en dat Amsterdam daarbij de leiding moet hebben.

Rotterdam is het daarmee niet eens. Amsterdam hep beslis ongelijk. Zijn sprekkt de s en de z averechts verkeerd uit. Afgeloope, aldus Rotterdam.

's Gravenhage ziet niet in, waagom Amstegdam den

Bouw bureau „W E C O”

Soeniaradja 17a — Bandoeng — Telefoon 1904

Belast zich met nieuwbouw, bijbouwingen
en reparaties van huizen.

Geen order te groot, geen order te klein.

PRIJZEN SCHERP CONCURREEREND.

toon zou moeten aangeven. Maag ook Gottegdam mag dat niet doen. Hun hebben geen van beiden daagtoe het gecht. Dit zou eegdeg toekomen aan de gesidentie.

Rotterdam. Waarom nou an de residensje?

Middelburg beklaagt zich, dat Olland weer alles naar zijn and wil zetten. De Oofdstad en de Ofstad, Hamsterdam en den Aag, dat is toch geel Nederland? Waarom is ons hidioom niet net zoo goed?

's Hertogenbosch. Da hebdege mis! Ge zegt nen h waar die nie oort!

Dordrecht. U heb te veel praas voor nen boer.

's Hertogenbosch. Wâ? Ik hê.....

Dordrecht. Ik hê!..... Men zeg: ik heef.

Groningen. En de n aan het eind van een woord? Die wordt overal weggelaten behalve bij ons.

Utrecht. U zegt hem dubbel.

Indië. Maar gullie spreek de r niet uit, ja.

's Gravenhage. Pegmitteeg. U golt egmee. Deze let-teg wogdt uitgesproken als een zachte g.

Amsterdam. Daar gaan ik niet mee accoord. Deze letter wordt, op enkele uitsonderingen na, in 't geheel niet uitgesproken. Die uitsonderingen zijn: Verrek.....

's Gravenhage. Ik pgotegsteeg tegen deze onpagle-mentaige taal!

Verschillende afgevaardigden sluiten zich hierbij aan.

Rotterdam echter betoogt dat jullie niet moeten legge te zanikke.

Een stem: Liggen!

Rotterdam. Dat legt eran. Mijn inziens, hep de voor-zitter de zaak goed uitgelege.

De stem: Ligt eraan! Uitgelegd!

Amsterdam roept de sprekers tot de orde. Hij hoopt dat allen van deze eerste fergadering een goeden in-druk mogen meebrengen.

De stem: Meenemen!

Amsterdam constateert dat de laatste spreker geen afgevaardigde is. Iemand moet hem hebben meege-nomen.

De stem: Meegebracht!

Amsterdam: Wie is u? Ik kan u niet.

De stem: Ken!

Amsterdam: Ik verzoek den heer Ken heen te gaan. Hij ferstoort hier de orde. Dat ken ik niet toestaan.

De stem: Kan!

Leden werft leden

voor den

Bond van Technici.

AANNEMERSBUREAU

„THIO TJOAN TEK”

BANDOENG
OOSTEINDEWEG 19

Alle soort bouwwerken

**SOLIED EN DEGELIJK
WERK GEGARANDEERD**

Remington

**N. V. Luxe Brood Bakkerij
„Ellenbroek”**

TOKO — BAKKERIJ

Groote Postweg Oost - hoek Manggalaan.
Tel. 626. BANDOENG Tel. 626.

**Wat gaat erin als koek ?
Brood van „Ellenbroek”**

Ingezonden.

„ALGEMEEN TECHNISCH TIJDSCHRIFT”.

Orgaan voor middelbare technici.

Bij de uitgeverfirma A. C. Nix & Co. te Bandoeng verscheen het 1e Juli nummer van het hierbovenge-
noemd orgaan onder redactie van Ir. J. Meertens en
zooals het titelblad het verder aanduidt „met mede-
werking van vele anderen”.

Uit het ter inleiding geschreven voorwoord stippen
wij het volgende aan;

„Wanneer wij eenige oogenblikken Uwe aandacht komen vragen
voor ons nieuwe tijdschrift geschiedt dit met de bedoeling U onze
beweegredenen voor de uitgifte daarvan zoo uitvoerig mogelijk te
ontvouwen.

Het initiatief daartoe werd genomen door eenige, ons zeer goed
bekende heeren, die ons wisten te overtuigen, dat aan een „Alge-
meen Indisch tijdschrift voor Middelbare Technici” groote be-
hoefte bestaat. Wel zijn er behalve het maandblad „De Ingenieur
in Indië” diverse vakverenigingstijdschriften, welke ontegen-
zeggelijk ieder voor zich voor zijne leden belangrijke rubrieken
bevat, doch een „algemeen” tijdschrift, zooals bovengenoemde
heeren zich hebben gedacht, bestond tot dusverre niet. Hierin zal
de techniek in den meest uitgebreiden en voor middelbare technici
begrijpelijken zin worden behandeld; dus niet slechts de Bouw-
en Waterbouwkunde, annex Spoorweg- en Havenbouw, doch ook
de Werktuigkunde en Electrotechniek, terwijl de Mijnbouwkunde
en de Geologie evenmin zullen ontbreken.

Rekening houdende met de verschillende opvattingen en inzien-
ten onzer a.s. lezers omtrent den inhoud van het tijdschrift, zal
getracht worden daaraan zoo goed mogelijk tegemoet te komen
door naast theoretische artikelen eventueel geschikt voor zelf-

studie- ook z.g. populair-wetenschappelijk dito op te nemen voor
diegenen, die aan lichtere schotels de voorkeur geven.

Een vragenrubriek, waarvan wij hopen, dat zij druk gebruikt
zal worden, zal evenmin ontbreken.

Tenslotte meenen wij er uitdrukkelijk op te moeten wijzen, dat
het geenszins in onze bedoeling ligt met onze uitgave in eenige
concurrentie te willen treden met de hier te lande verschijnende
organen der verschillende technische verenigingen.

Ons blad is als een zuiver neutraal technisch tijdschrift gedacht
-los van eenige vakvereniging- waarin uitsluitend de techniek
en niet anders- zal worden gediend. Ongeveer in den geest dus
van het algemeen bekend Nederlandsche „Polytechnisch Week-
blad” dat naast tal van vakverenigingsbladen tot dusverre ruim-
schoots getoond heeft uitstekend op zijn plaats te zijn.”

Hiermede is het doel van het tijdschrift zeer duide-
lijk uiteengezet en verdient naar onze meening het
streven om de middelbare technici een volwaardig
technisch tijdschrift aan te bieden niet alleen waar-
deering maar ook steun.

Het eerste nummer ziet er, wat de inhoud betreft,
zeer veelbelovend uit. Teneinde den lezers eenig idee
daarvan te geven, zullen hieronder enkele grepen uit de
reeds gedeeltelijk behandelde onderwerpen gedaan
worden.

Het 1e artikel is van de hand van Ir. E. Kühr,
Ingenieur b/d Dienst der Landsgebouwen en leeraar
aan de Architecten-cursus te Bandoeng en handelt
over „Fundeeringen in Ned.-Indië”.

Het volgende artikel is geschreven door den ons
welbekenden nestor G. J. Heymering en getuigt voor
den zooveelsten keer van den onvermoeibaren studie-
zin van dezen oud-leermeester. Het bevat eenige be-
schouwingen over het verband tusschen:

- a. de spanningsverhouding en de plaats van de neu-
trale as;
- b. het ijzerpercentage en de plaats van de neutrale as;
- c. de spanningsverhouding en het ijzerpercentage
bij gewapende betonbalken met enkele wapening, welk
verband door middel van een grafiek (nomogram) is
aangegeven.

Het wil ons voorkomen, dat deze nomogrammen voor
gewapendbetonconstructeurs handige en overzichtelijke
aanwijzingen zullen vormen. Ook aan studeerende col-
lega's kunnen wij het artikel ter bestudeering aan-
bevelen.

Van denzelfden hand is een vervolgartikel opgeno-
men over „Waterverzorging”. Velen weten hiervan al
bitter weinig en is het een goede gedachte van den
bewerker geweest, dit onderwerp te behandelen.

Voor de collega's bij wegaanleg is het vermoedelijk
van belang het artikel over de grafische inhoudsbe-
paling van een dijkslichaam aandachtig door te lezen,
om bekend te geraken met een nieuwe methode van
inhoudsbepaling voor grondverzet in afwijking van de
thans nog gevolgde methode met grondverzetstaten.

Verder treffen wij aan; Houten vloerconstructies
door Ir. J. Meertens; De Geologische werkingen van
Wind en Water door een onbekende medewerker; Iets

Uw toekomstdroom, een eigen villa'tje! Het hoeft
werkelijk geen „luchtkasteel” te blijven. Onbereik-
baar is het niet, als U maar spaart, geregeld een
bedrag weg brengt voor Uw „eigen villa”
Maar, spaar bij de spaarbank met Regeerings-
garantie, waar Uw geld dus veilig is. Vraag een
spaarbankboekje aan bij de

POSTSPAARBANK

over Triplex; Uit de praktijk, voor de praktijk en een uit het „Gasnieuws” overgenomen artikel over het Gasbedrijf.

Dus zooals men ziet een zeer ruime verscheidenheid van artikelen. De abonnementsprijs bedraagt f 4.50 per half jaar of f 0.75 per maand. Dit geringe bedrag kan o.i. geen bezwaar zijn voor belangstellende leden van de V. v. B. om zich op het nieuwe periodiek, dat maandelijks verschijnt, te abonneren. Wij wenschen de uitgevers en de redactie alle succes toe.

Bandoeng, Augustus 1935.

F. van Spréw.

De Bondsstem.

MOETEN WIJ DEVALUEEREN?

Enkele persstemmen.

Het woord „Devaluatie” is tegenwoordig een internationaal slagwoord geworden en vooral bij de Regeeringscrisis, die wij kortgeleden in Holland gehad hebben, heeft zowel in binnen- als buitenland de mogelijke devaluatie van de Hollandse gulden bijzonder de aandacht getrokken.

Wij zijn er van overtuigd dat velen onzer leden er weinig of geen begrip van hebben, wat het woord devaluatie eigenlijk betekent. De moeilijkheid om zich daar een juist oordeel over te vormen wordt des te groter, omdat vele deskundigen, professoren en mannen van gezag in hun oordeel vaak lijnrecht tegenover elkaar staan. In de vele bladen en tijdschriften waarin het onderwerp behandeld is, vinden wij meningen van diep-overtuigde voor- en tegenstanders, die ons in een labyrint brengen, waar wij met ons lekenverstand niet uit kunnen komen.

In het ondervolgende hebben wij getracht uit de vele pro- en contra-artikelen die ons ten dienste hebben gestaan, een voor iedereen begrijpelijk idee van devaluatie te geven, waarbij we om de samenhang niet te vertroebelen, de bronnen maar hebben weggelaten.

Onder „devaluatie” verstaat men in het kort gezegd: *de opzettelijke waarde-vermindering van onze geld-eenheid, de gulden.*

Onze gulden heeft een zekere goud-waarde, namelijk het tiende deel van een gouden tientje. Waar een gouden tientje 6,048 gram goud bevat, zou dus de gulden een waarde moeten hebben van 0,6 gram goud.

Deze waarde van den gulden is echter in de praktijk enigszins verloren gegaan, omdat de Nederlandse Bank sinds 1914 niet meer verplicht is om voor iederen gulden desverlangd goud af te geven, men kan geen bankbiljetten meer tegen gouden tientjes inwisselen.

Dat de goudwaarde van onze gulden daardoor dus problematiek is geworden, is in de praktijk zoo erg niet, want van meer betekenis voor ons is de vraag: „wat kan men voor een gulden kopen?”

N. V. Handel Mij. „TEK TIONG”

Toko Batavia

Pasar Baroe 81 — Bandoeng — Tel. Nos. 10 en 1006

Handel in

IJZER- STAAL- & KOPER- VERFWA-
REN, WERKTUIGEN EN MACHINE-
KAMERBENODIGDHEDEN enz. enz.

Als we in dit verband de waarde van de gulden willen beoordelen, dan zien wij dat de gulden verschillende waarden kan hebben, naargelang van de prijzen der goederen, die men er voor kopen kan. Die waarde hangt voornamelijk af van de buitenlandse valuta's, d.w.z. de koopkracht ten aanzien van buitenlandse geldeenheden, welke haar uitdrukking vindt in de prijs voor wissels op het buitenland.

Dit betekent nog niet het loslaten van de gouden standaard, maar wel, dat men, nu zovele landen die standaard wel hebben losgelaten en hun wisselkoersen hebben verlaagd, niet meer een bepaalde goudwaarde van de gulden als de enige basis mag en kan aannemen.

Wanneer men nu de waarde van de gulden, die toch reeds verschillend kan zijn, doormiddel van devaluatie opzettelijk wil gaan verminderen, kan men dit op twee manieren doen:

- 1e het goudgehalte van de gulden verlagen, met behoud van de gouden standaard;
- 2e de gouden standaard prijsgeven.

Het doel zou dan zijn de gulden minder waard te doen zijn, zodat in vele gevallen er meer guldens nodig zullen zijn om goederen te betalen, dan thans het geval is.

Welk voordeel zou de Staat nu van die devaluatie kunnen hebben?

Stellen wij ons eens voor, dat de gulden met een derde deel van zijn waarde gedevalueerd werd, dit zou dan betekenen, dat men dan voor een gulden slechts twee derde deel der goederen zou kunnen krijgen dan vóór de devaluatie en dus voor 15 gld. goederen, waarvoor men vóór de devaluatie slechts 10 gld. had te betalen, m.a.w. de 15 gld. na de devaluatie zouden dan evenveel waarde hebben als 10 gld. daarvóór. Heeft men dus vóór de devaluatie een schuld van 15 gld., en betaalt men die na de devaluatie met 15 gld. af, dan zou men zijn schuld afbetalen met twee derde deel van de waarde die de schuld voor de devaluatie betekende.

Nu heeft de Staat tal van verplichtingen te voldoen als: leningen, salarissen, pensioenen, enz. Door de devaluatie zou de Staat derhalve al die verplichtingen

in waarde doen verminderen, want elke gulden die de Staat dan betaalt, is iets minder waard geworden. Dit zou ook het geval zijn met particuliere verplichtingen en ook alle bezit zou veel minder waard worden, als het 't zelfde aantal guldens bleef vertegenwoordigen, het is zo goed als zeker dat alle roerende en onroerende goederen meer guldens waard worden. Onder goederen (bezit) rekenen wij er dan niet bij het Nederlandse papiergeld en vordringen op spaar- en andere -banken. Goudgeld wordt wel onder goederen gerangschikt.

De grote vraag is nu: Mag men zijn verplichtingen voor een deel lochenen?

De grootste geleerden en deskundigen zijn het hierover niet met elkaar eens en geven op deze vraag geheel tegenstrijdige antwoorden.

De President van de Nederlandse Bank, Mr. Trip, beantwoordt die vraag met de opmerking: „Wij zijn geen geldvervalsers!”

Van andere even deskundige zijde wordt daartegenover opgemerkt, dat wij met ons munt-systeem op de verkeerde weg zijn en dat men zich daarom door morele bezwaren niet mag laten weerhouden, naar de juiste weg terug te keren.

Weer anderen zijn zelfs van mening dat wij reeds lang geldvervalsers zijn, daar wij, door ons niet aan te sluiten bij wisselende omstandigheden, de waardemeter van ons geld reeds voortdurend veranderd hebben en er dus geen bezwaren tegen devaluatie meer kunnen bestaan.

Wanneer wij ons nu afvragen welke praktische voordelen men met devaluatie kan bereiken, dan vinden wij in de eerste plaats het antwoord van Prof. Dr. Ch. Raaymakers, die de volgende noemt:

- 1e. Verhoging van de export-mogelijkheid.
- 2e. Verlichting der schulden voor de debiteuren.
- 3e. Vergroting der rentabiliteit voor de ondernemingen.

Deze voordelen worden ook door anderen erkend, waaraan ook nog wordt toegevoegd de consequentie daarvan, dat de werkloosheid zal verminderen en de belastingopbrengst zal vermeerderen.

Maar door andere economen worden die voordelen ook weer even ernstig betwijfeld.

Het zou ons te ver voeren om al die beschouwingen uitvoerig weer te geven, wij zullen ons slechts bepalen tot het eerste punt, dat zeker wel in deze tijden voor ons land van het grootste belang is, n.l. de export-mogelijkheid.

Onze export is afhankelijk van de handelspolitiek der landen waarheen wij willen exporteren, en met het oog daarop heeft Minister Colijn er terecht op gewezen, dat die export beperkt wordt door de contingenteringpolitiek van het buitenland, en dat zij nooit boven die contingenten kan uitkomen, zelfs al wenscht men nog zo goedkoop te leveren.

Nu kan men weliswaar het oog richten op goederen,

die nog niet gecontingenteerd zijn, maar dan moet men er toch op bedacht zijn, dat de waarschijnlijkheid groot is, dat dan ook tegen die nieuwe goederen contingentingsmaatregelen zullen worden in het leven geroepen. Enkeligen verwachten die tegenmaatregelen niet, maar zekerheid bestaat er toch geenszins, en als ze wel komen, blijft er van het voordeel niet veel over.

En wat zou die export bij devaluatie opbrengen?

Men zal na devaluatie voor uitgevoerde goederen meer guldens ontvangen dan vroeger, omdat de gulden minder waarde heeft, maar... men zal dan toch ook weer voor ingevoerde goederen meer guldens moeten uitgeven!

En is Nederland nu een land dat meer uitvoert dan invoert, of omgekeerd? Het laatste is toch zeker het geval, zodat Nederland meer zal verliezen door de invoer, dan het zou winnen door de uitvoer.

Prof. Dr. Ch. Raaymakers zegt hieromtrent: „Wat de exporteurs voor hun wissels meer ontvangen, komt niet uit de lucht gevallen, het moet door anderen worden opgebracht. Wie zijn die anderen? Klaarblijkelijk degenen, die de duurdere wissels van de exporteurs moeten kopen, omdat zij goederen uit het buitenland geïmporteerd hebben of rente en aflossing moeten betalen voor schulden, in het buitenland aangegaan. Wat de ene groep wint, verliest de andere”.

Uit deze beschouwingen zou men dus de conclusie moeten trekken, dat de uitbreiding van de export door devaluatie problematiek is en dat aan de grotere import meer zal worden verloren dan aan de kleinere export zal worden gewonnen.

En welke zullen de economische gevolgen zijn?

De meningen lopen ook hierover zeer uiteen.

Prof. N. J. Polak heeft berekend, dat als onze gulden met 25 % van de goudwaarde verminderde, de kosten van het levensonderhoud met slechts enkele procenten zouden stijgen, terwijl Prof. Goudriaan berekende, dat bij een devaluatie tot 60 %, de stijging hoogstens 15 % zou kunnen bedragen. Zekerheid bestaat er echter niet!

Ook over de lonen is men het niet eens.

Enkeligen zijn van oordeel dat de lonen zullen dalen, d.w.z. bij een gelijk blijven der lonen, zullen de prijzen stijgen, maar de prijsstijging zal niet zodanig zijn, dat loonsverhoging zal moeten volgen. In elk geval zal het Land er wel niet aan denken om salarissen en pensioenen te verhogen!

Een argument dat gretig wordt uitgespeeld is, dat in Engeland de devaluatie goede resultaten heeft gebracht, dat daar de werkloosheid is verminderd. Daartegenover stellen anderen de twijfel dat die verbetering werkelijk door de devaluatie is ontstaan en in 't bevestigende geval is het nog een vraag, of na de devaluatie van de gulden ook in Nederland de toestanden zullen verbeteren. Prof. Raaymakers geeft ook toe in Engeland een verbetering in de toestand is ingetreden,

maar hij wijst tevens op de zeer bijzondere omstandigheden, waarin Engeland verkeert.

Minister Colijn, tot slot, heeft op het merkwaardige feit gewezen, dat, wanneer men de goudwaarde van de export in 1929 op 100 stelt, einde Juni 1934 de landen van het goudblok 37,3 % van dat cijfer haalden, Amerika daarentegen 23,8 % en Engeland 32,7 % en dat het percentage van de wereld-export in de goudlanden hoger was dan in de niet-goudlanden, en in de Eerste Kamer sprak hij in Februari j.l. als zijn overtuiging uit: „Ik verwacht van devaluatie verslechtering in de toestand der economische verhoudingen, zoals die nu zijn.”

Wanneer wij het vóór en het tegen over de devaluatie door de uiterst-deskundigen horen bestrijden, dan moet men toch wel de conclusie delen, dat het experiment een sprong in het duister is.

De huidige Regering ziet althans de noodzakelijkheid van devaluatie voor ons land nog niet in, het kan zijn dat er ook voor Holland een tijd zal komen dat zij onafwendbaar is, maar zover is het nog niet, en tot zolang ziet de Regering meer heil in aanpassing, versobering, het naar beneden drukken van het uitgavenpeil en van het levensniveau.

De tijd zal leren of de Regering juist gehandeld heeft.

Onze Stem.

Aanpassing en Ambtenarensalarissen. ¹⁾

De Nederlandse Regeering — ik geloof dit wel als algemeen bekend te mogen veronderstellen — voert een politiek van aanpassing of deflatie. Wat wil dat zeggen en waarom is een dergelijke politiek noodzakelijk? Dat wil zeggen, dat gestreefd wordt naar een drastische verlaging van het prijs- en kostenpeil over de gehele linie, omdat dit in vergelijking met het buitenlandse te hoog is, waardoor onze goederen en diensten te duur zijn geworden en dus geen afzet meer kunnen vinden.

Door devaluatie of anderszins hebben vrijwel alle andere landen de waarde hunner munteenheden in verhouding tot de gulden verlaagd. Men kan dit ook anders uitdrukken door te zeggen, dat de gulden in verhouding tot het pond, de dollar, de belga enz. in waarde gestegen is. Welnu, indien het buitenland Nederlandse goederen en diensten koopt, moet het deze in guldens betalen en daarvoor eigen geld afstaan. Nu is het zonder meer duidelijk, dat een goed moeilijker verkoopbaar wordt, indien de prijs er van stijgt. Dit geldt evenzeer voor de Nederlandse gulden. Het goed, de Nederlandse gulden, is in waarde gestegen en dientengevolge vermindert de vraag naar Nederlandse guldens, wat van de andere kant beschouwd wil zeggen, dat Nederlandse goederen en diensten een minder gereede afzet kunnen vinden op de buitenlandse markt (men denke b.v. aan de zeescheepvaart te Rotterdam).

¹⁾ Uit: Weekblad voor het R. K. M. en V. H. O., orgaan van de R. K. Lerarenvereniging St. Bonaventura (*Kath. Schoolblad*).

Op tweeërlei wijze kan men trachten hierin verbetering te brengen: ófwel door te zorgen, dat het buitenland minder van die dure Nederlandse guldens behoeft neer te tellen om Nederlandse goederen en diensten te betalen ófwel door te zorgen, dat de Nederlandse gulden in verhouding tot de buitenlandse geldeenheden minder waard wordt, d.w.z. door een politiek van devaluatie. Men stelle zich voortdurend voor ogen, dat het hier gestelde alternatief volstrekt dwingend is, indien Nederland zijn plaats in de wereldhuishouding tenminste wenst te handhaven. Of aanpassen, maar dan ook over de gehele linie, óf devalueren. Over het voor en tegen van beide middelen zal ik het hier niet verder hebben. Feit is, dat de Regering voorlopig de weg der aanpassing heeft betreden, d.w.z. de Regering tracht het Nederlandse prijs- en kostenpeil zich te doen aanpassen bij dat in het buitenland. Dat staat dus vast.

Hoe staat het met de resultaten der door haar gevolgde politiek? Ik geloof niet van anti-gouvernementele gezindheid beticht te kunnen worden, indien ik opmerk, dat nog slechts een begin met de uitvoering is gemaakt. Grote, zeer grote gebieden van het prijs en kostenpeil zijn nog niet aangepast. Eigenlijk moeten we zeggen, dat nog slechts een zeer klein gedeelte van het prijsniveau een flinke deuk naar beneden heeft ondergaan. Moet ik nog opmerken, dat deze deuk toegebracht is ter plaatse, waar ook wij ons bevinden? Nog eenvoudiger gezegd, de ambtenarensalarissen hebben de laatste jaren een zodanige verlaging ondergaan, dat deze in een aantal gevallen meer dan opweegt tegen de devaluatie van de belga of de tsjechische kroon b.v. Te verwonderen is dit niet, daar dit eigenlijk het enige, kleine stukje van het prijsniveau is, dat de Regering volkomen in de hand heeft. Op vrijwel alle gebieden is het aanpassingsproces nog amper begonnen. Men denke in dit verband aan het vraagstuk der vaste lasten, hetgeen niet alleen voor de noodzakelijkheid zal plaatsen van gedwongen renteverlaging, maar ook zelfs van een drastische vermindering van de hoofdsom van geldleningen, obligaties, hypothecaire vorderingen e.d. Ook de huren zullen belangrijk moeten dalen en het aanpassingsproces zal niet voltooid kunnen worden geacht, indien niet ook het niveau der belastingen een flink stuk naar beneden is gebracht.

Indien men een en ander eens rustig overweegt, zal men inzien, welke ontzaglijke zo niet onoverkomelijke, moeilijkheden nog zullen moeten worden overwonnen. En toch is dit de enige manier om „on the long run” aan devaluatie te ontkomen op straffe van economische zelfmoord.

Behoeft het onder die omstandigheden verwondering te baren, dat steeds meer personen in den lande — met aan het hoofd, hetgeen wel zeer typerend, den pas afgetreden Minister van economische zaken — moeten toegeven, dat we op het verkeerde paard hebben gewed

en we toch niet aan devaluatie zullen kunnen ontkomen?

Stel, dat het inderdaad daartoe komt — en het zou struisvogelpolitiek zijn de mogelijkheid, zo niet de waarschijnlijkheid, daarvan niet te willen zien, — welke zouden dan de gevolgen zijn voor de ambtenaren, i.e. de leraren?

Nemen we aan, dat de waarde van de gulden ten opzichte van de buitenlandse valuta's met 30% zou worden verminderd. Zonder hierop nader in te gaan, merk ik slechts op, dat een devaluatie in Nederland zeker prijsstijging tengevolge zou hebben. Het is echter een volkomen misvatting te denken, dat deze stijging evenredig zou zijn met het percentage der devaluatie. Om bij ons voorbeeld te blijven, heeft men berekend, dat een devaluatie met 30 % een prijsstijging van circa 6 à 7 % zou veroorzaken. Maar in ieder geval prijsstijging en dus vermindering van het reële salaris van den leraar. Dit zou volstrekt niet ernstig zijn, indien zijn salaris niet reeds aangepast was. In de praktijk zou men echter deze figuur krijgen. De Regering kiest aanvankelijk de politiek van aanpassing. Zij slaagt er in een gedeelte van het prijspeil — de salarissen namelijk van de ambtenaren — inderdaad drastisch te verlagen. Tenslotte loopt deze politiek echter vast en wordt men gedwongen tot devaluatie over te gaan, ook al weer om eigen volkshuishouding aan te passen. Het gevolg daarvan is, dat een gedeelte van het prijs- en kostenniveau tweemaal wordt aangepast, tenzij tegelijk met een devaluatie de salarissen zouden worden verhoogd. Maar wie gelooft dat? Toch zou dit uit een oogpunt van sociale rechtvaardigheid volstrekt geboden zijn.

Ik geloof, dat het goed zou zijn, indien daarop bij de aanstaande behandeling van het grote bezuinigingsontwerp reeds direct zou worden gewezen. Het gevaar lijkt mij reëel en kan niet worden ontgaan door hooghartig te zeggen: Nederland houdt, koste wat het koste, vast aan de gouden standaard.

Dr. J. van Staaij.

Wij kunnen mededeelen, dat het vraagstuk der devaluatie een onderwerp van studie uitmaakt van den voorzitter van de C. I. V. O. die bereid werd bevonden hierover t.g.t. een lezing te houden.

WAARDEERING EINDDIPLOMA OPENBARE TECHNISCHE SCHOLEN.

Een stap verder naar de M. T. S.!??

Aan een schrijven van den wd. Directeur van O. en E. van 21 Juli 1934 No. 21874/B gericht aan het Hoofdbestuur van het I. E. V. ontleenen wij de volgende mededeelingen.

a. De verlenging der opleiding aan de openbare technische scholen is geschied om vrijwel dezelfde leerstof — doch dan beter — over 5 jaar te verdeelen. Slechts op enkele onderdeelen is de leerstof uitgebreid in verband met de van werkgeverszijde geuite wenschen. Deze uitbreiding is echter van ondergeschikt

belang. De bedoeling was om de leerstof zoodanig te verdeelen, dat deze door den gemiddelden leerling behoorlijk kan worden verwerkt en opgenomen, m.a.w. dat de leerstof kon bezinken. Hieraan voldeed de vierjarige opleiding in geen deele.

b. Abituriënten van de 5-jarige T. S. en 5-jarige H. B. S. beginnen, volgens de H. B. B. L., ook indien zij in verschillende salarisschalen zijn ondergebracht — op eenzelfde aanvangssalaris.

c. Als aanstellingseisch wordt gesteld „einddiploma openbare technische school”, derhalve zonder onderscheid voor 4-jarige of 5-jarige opleiding.

Wij komen hier onwillekeurig op het gebied van ons **Program van Actie** die een **volwaardige Middelbaar Technische School** voor Indië voorstaat. De gegeven inlichting sub. a voldoet ons in geen deele. Te voren hadden wij een 3-jarige opleiding, welke voor de practijk alleszins voldoende was.

Deze opleiding werd 4-jarig en nu blijkt, dat de gemiddelde leerling deze stof niet behoorlijk kan verwerken. Moet hieruit worden geconcludeerd, dat het **gehalte** der leerlingen minder is geworden en dat men als tegemoetkoming voor deze minderwaardigen(?) de studietijd moest verlengen tot 5-jaar, zonder noemenswaardige uitbreiding der leerstof? Zal men hiermede doorgaan en de leerstof over eenigen tijd verdeelen over grooter tijdsbestek en wederom met een jaar verlengen?

Wij zijn van dit laatste een bijzonder voorstander mits... **dan ook de volwaardige M. T. S. tot stand wordt gebracht!**

Becijfert men de kosten aan de verlenging der opleiding verbonden dan kan à priori worden vastgesteld, dat de gemiddelde(?) leerling ons daardoor minstens 25% meer kost aan opleiding met geen grooter rendement.

De verlenging van de studietijd van een 4-jarige in een 5-jarige heeft blijkbaar geen financiële consequenties tot gevolg gehad; mogelijk zal een 6-jarige opleiding eveneens weinig meer vragen.

Wij geven dan ook het volgende schema in overweging:

De T. S. wordt omgevormd in een M. T. S. met

a. een **onderbouw** van 4 jaren, afleverende de technici op het peil van de huidige T. S. en.

b. een **bovenbouw** van 2 jaren tot opleiding van de volwaardige M. T. S. er.

c. Leerlingen met einddiploma Mulo B. dan wel overgang H. B. S. 3 naar 4 op te nemen in klasse 4 der M. T. S. met daarvoor geeigende opleiding voor overgang tot klasse 5 der M. T. S.

Het geven van Indië van een volwaardige M. T. S. is gebiedende eisch teneinde alle concurrentie met het buitenland het hoofd te bieden en onze technici de plaats te bieden, die haar rechtmatig toekomt!

H. B.

MODERN WERKGEVERSSCHAP.

(Ingezonden).

In een recent nummer van één der Indische dagbladen trof ik de volgende advertentie aan:

VAKONDERWIJZER in de ELECTROTECHNISCHE VAKKEN.

bij den Gemeentelijken Ambachtsleergang.

Vereischen: grondige kennis van Zwak- en Sterk-stroomtechniek, Leidingaanleg, het bouwen van Radio-installaties, enz.

Salaris f 175.— per maand. Sollicitaties met afschriften van diploma's en getuigschriften vóór 20 Maart a.s. in te dienen bij het College van Burgemeester en Wethouders voornoemd.

Indiensttreding 1 Juli a.s.

Persoonlijke kennismaking allèen na oproep.

Malang, 25 Februari 1935.

Let op! **Grondige** kennis van zwak- en sterk-stroomtechniek, leiding-aanleg. Dit omvat dus de geheele theorie en praktijk van:

Gelijk- en wisselstroom-dynamo's en motoren, omvormers, verbeteraars, transformatoren en gelijkrichters, centrale en schakelbordtechniek, onderstations, hoogspanningsleiding, systeem (z.g. grids) de geheele telegraaf- en telefoontechniek.

En dan nog een niet onbelangrijk gedeelte der radio-techniek.

Indien een electro-technicus de grondige kennis wil bezitten van al deze onderwerpen, moet hij ten minste 10 à 12 jaar in het vak werkzaam geweest zijn.

Zoo iemand is dan om en bij de dertig jaar en zou, onder normale omstandigheden in zijn vak een f 500.— à f 550.— waard zijn en zelfs in slechte tijden nog altijd wel een f 300.—

Doch een niet onaanzienlijke gemeente in het binnenland van Oost-Java biedt zoo iemand f 175.— zegge honderd vijf en zeventig gulden.

Opgemerkt zij nog, dat dergelijke hoogspanningstechnici in den regel met telegraaf, telefoon en radio, als behoorende tot de zwakstroom niet- of niet bijzonder op de hoogte zijn, zoodat dit er dus bij geleerd diende te worden.

Honderd vijf en zeventig guldens.

Bij het onderwijs.

Voor zóó'n betrekking.

Met zóó'n kennis en ervaring.

Op dien leeftijd en wellicht nog gehuwd.

Ze dúrven tegenwoordig.

Niet alleen daar, waar die advertentie vandaan komt, maar overal hier in Indië.

Ze dúrven- om zooiets nog met een advertentie in de courant te zetten.

Wij weten het, de „ontdekking” van Indië gaat steeds verder.

Wij weten het wel „it does not pay in the long run”, maar ondertusschen, het gebeurt, en een schrale troost is, dat de kruik zoo lang te water gaat, tot hij barst.

Van de heerschende werkloosheid wordt een schromelijk, een ten hemel schreiend misbruik gemaakt, om intellectueele en terzake bekwame krachten te krijgen voor een salaris, een Europeaan onwaardig.

Het is nog erger dan wijlen de slaverij — want op de Arabische slavenmarkten was een goede slaaf zijn geld waard.

En toch zal er wel iemand reflecteeren op deze advertentie en op meerdere van die vacatures, iemand, die, toen het goed ging, zijn geld waard geacht werd — maar die door de resultaten der wereldbeschaving werd gedwongen om zich nog gelukkig te gevoelen met een salaris, waarover zich zelfs in DEZE dagen een intellectueel inlander achter de ooren krabt.

We gaan wèl vooruit.....

I.

Het bovenstaande ontleenen wij aan „de Ind. Voortstuwer” van Juli 1935, wegens plaatsgebrek niet in ons Augustus-nummer opgenomen en betuigen thans onze volle instemming met deze publicatie.

Er wordt, naar onze meening, nog te weinig gegrepen naar dezen **vorm van weerstand** in de gevallen, dat door werkgevers misbruik wordt gemaakt van het groote aanbod van werkkrachten om de loonen tot ver beneden alle redelijke grenzen te drukken. Tot rechtvaardiging moge al dienen, dat schaal 197 H.B.B.L. een aanvangssalaris aangeeft van f 175.— p.m. het zal nochtans duidelijk zijn, dat **grondige kennis** slechts verkregen kan worden **na langdurige praktijk** en het is juist deze **praktijk**, die niet in het salaris wordt verdisconteerd.

„De School”, die dit stuk eveneens heeft opgenomen schrijft:

„Wanneer op het terrein van andere vakverenigingen ook dergelijke loondrukkende tendenzen bekend zijn, kan misschien een breed opgezette actie tegen **misbruik van de werkloosheid** door de geheele vakbeweging worden op touw gezet”.

Inderdaad, maar het Gouvernement, de grootste werkgever sanctionneert deze methoden in de H.B.B.L. die het personeel als regel op de voor de betrekking vastgestelde **laagste** bezoldiging aanstelt.

Afwijking van dezen regel kan plaats hebben, indien het voor een bepaalde betrekking **niet mogelijk** blijkt de benodigde krachten op dit salaris aan te nemen en 's Lands — in casu het Gemeente — belang voorziening in de betrekking eischt.

't Ligt er dus maar aan of men nog eischen kan en durft stellen voor een geeigend **hooger** aanvangssalaris.

Slechts de georganiseerde vakbeweging met een krachtige weerstandskas kan hieraan ten volle medewerken.

VAN DE ADMINISTRATIE ONTVANGEN
CONTRIBUTIES 1 JULI — 20 AUGS. 1935.

bij tot:

Bij tot:

Afd. Bandoeng.

D. A. Emanuel	2 × f	2.50	Aug. 1935.
N. Goedbloed	2 × f	1.50	Aug. 1935.
R. Soepardan	2 × f	2.—	Aug. 1935.
J. L. Pieterse	2 × f	2.50	Aug. 1935.
W. E. Schelkers	2 × f	2.—	Aug. 1935.
F. v. Sprew	2 × f	2.50	Aug. 1935.
E. Jacobs	2 × f	2.50	Aug. 1935.
H. Popken	f	2.50	Juli 1935.
J. L. F. Meniek	f	2.50	Juli 1935.
L. Lontoh	f	2.50	Juli 1935.
J. C. de Keijzer	f	1.50	Juli 1935.
M. Ismano	f	2.—	Juli 1935.
R. Gondokoesoemo	f	2.50	Juli 1935.
R. M. Enoch	f	2.50	Juni 1935.
J. A. Corbet	f	2.—	Juni 1935.
E. Emor	f	2.50	Juni 1935.

Afd. Soerabaja.

Verg. Ind. Techn. Scholen	f	30.—	Juli 1935.
Soemarto II	f	2.—	Juni 1935.
E. Ch. Szrama	2 × f	1.50	Juli 1935.
Soemarto I	2 × f	2.—	Juli 1935.
A. Steevensz	2 × f	2.50	Juli 1935.
E. R. Valckenier de Greve	2 × f	2.50	Aug. 1935.
J. L. Lemaire	2 × f	2.50	Aug. 1935.
W. J. Moll	2 × f	2.—	Aug. 1935.
R. Aloei	2 × f	1.50	Aug. 1935.
J. J. Falkenhof	2 × f	2.50	Aug. 1935.
E. F. van Geuns	2 × f	2.—	Aug. 1935.

Postwissels ontvangen van:

M. Siswoko	2.—	Aug. 1935.
Poerwakarta	2.—	rest 34 f 2.—
M. Talogo	f 5.—	ult. Dec. 1934.
Djocja	f —	
Th. A. Deighton	f 2.—	Aug. 1935.
Batavia	f 2.—	
R. Soeworo	f 4.—	Aug. 1935.
Tjiamis	f 2.—	
M. Soedarsono	f 7.50	Juni 1935.
Pekalongan	f 7.50	
Abdoel Hadi Loebis	f 7.50	15 Juli 1935.
Sragi	f 4.—	
F. Ettli (abonné)	f 1.50	Sept. 1935.
Batavia	f —	
Khoe Bing Hwa	f 12.—	Juni 1935.
Temanggoeng	f —	
R. Sigid Prawiro	f 5.—	Maart 1934.
Jogja	f —	+ f 0.20
R. Soegirwadi	f 8.40	ult. Dec. 1934.
Gombong	f —	

P. Walsen	f 2.50	15 Aug. 1935.
Batavia	f —	bed. 1 Juli 1935.
Soekarsono	f 6.—	Sept. 1934.
Poerwokerto	f —	
R. M. Kamarga	f 7.50	Juni 1935.
Tangerang	f —	
R. M. Singgih	f 7.50	Dec. 1935.
Semarang	f 7.50	
Noegroho Pringgoadi	f 6.—	Sept. 1935.
soerjo Rembang	f —	
Oesoep	f 2.—	Oct. 1934.
Bodjonegoro	f —	bed. Jan. 1935.
F. J. Mundler	f 6.—	Sept. 1935.
Magetan	f —	
H. F. van den Berg	f 7.50	Maart 1935.
Modjokerto	f —	
E. A. de Lyon	f 2.50	Juli 1935.
Malang	f —	
F. Lammers	f 6.—	Juni 1935.
Kediri	f —	
Sahid	f 5.—	bed. 1 Oct. 1934.
Telok betong	f —	rest. f 15.10
M. Ardjo	f 10.—	2e kw. 1934.
Soemedang	f 10.—	rest. f 0.20
Sapi-ie	f 5.—	1934.
Weleri	f —	rest. f 22.70
R. Toersino	f 5.50	1934.
Palimanan	f —	rest 1934 f 6.50
F. F. Thiele	f 12.—	Dec. 1935.
Rawah tamtoe	f —	
A. Hillebrand	f 7.50	Sept. 1935.
Bondowoso	f —	
Ch. Nobel	f 5.30	bed. 1 Jan. 1933.
Bandoeng	f 2.60	
E. Robijn	f 30.—	Juni 1935.
Belawan	f —	
R. Soedjara	f 7.50	Sept. 1935.
Blora	f —	
Sedjo Kertopati	f 5.—	Juni 1934.
Poerwokerto	f —	bed. 1 Febr. 1935.
Soepardan	f 5.—	15 Nov. 1934.
Bengkalis	f 5.—	bed. 1 Oct. 1935.
M. Margono	f 9.—	Sept. 1935.
Balikpapan	f —	
R. Radio	f 15.—	Dec. 1934.
Fort de Kock	f —	
R. Poegoeh	f 12.—	Juni 1935.
Djemmer	f —	
Soewandi	f 18.—	Sept. 1935.
Karanganjar	f —	bed. 1 Oct. 1935.
Ginagan	f 12.—	Sept. 1935.
Pajakoemboeh	f —	
Lie Hoen Tjwan	f 10.—	
Karanganjar	f —	rest 1934 f 7.80

bij tot:			bij tot:		
R. Wirjomidjojo	f 7.50	Dec. 1934.	F. Ch. F. Beem (abonne)	f —	Sept. 1935.
Banjoemas	f —		Soerabaja	f 1.50	
R. Goetomo	f 6.—	Dec. 1934.	J. F. Hornung	f —	ult. 1934.
Palimanan	f —		Bengkoelen	f 5.—	rest. f 0.50
Agoesno	f 7.50	Juni 1935.	M. Soentoro	f —	Juni 1935.
Sipirok	f —		Japara	f 6.—	
R. M. Irawan	f 3.90	bed. 1 Juli 1934.	Roesno	f —	bed. 1 Jan. 1935.
Sitoebondo	f —	rest. f 20.—	Batoeradja	f 3.70	rest. f 20.—
R. M. Gondohadinoto	f 6.—	Sept. 1935.	M. Abdoelsalam	f —	Juni 1935.
Lho Seumawe	f —		Lahat	f 6.—	
R. Sadia	f 12.—	Sept. 1935.	R. Sepoer	f —	Sept. 1934.
Kroeë	f —		Medan	f 6.—	
M. Ng. Soekardi	f 1.50	Juli 1935.	A. F. Verdier	f —	Sept. 1935.
Lahat	f —	bed. 1 Oct. 1935.	Soembawa	f 4.50	
G. J. L. W. Wijs	f 7.50	Sept. 1935.	M. Soeparmanto	f —	Sept. 1935.
Amboina	f —		Koepang	f 6.—	
R. M. Djokosoetopo	f 12.—	Maart 1935.	J. P. Cam Birsak	f —	Sept. 1935.
Modjokerto	f —		Tripa Estate (Atjeh)	f 37.50	bed. 1 Oct. 1935.
M. Abdoelrachman	f 24.—	Sept. 1935.	M. Soewito	f —	Dec. 1934.
Godong	f —		Batoeradja	f 4.50	
J. D. E. Bastiaans	f 4.50	Nov. 1934.	R. Ismangoen	f —	Juni 1935.
Lawang	f —		Bondowoso	f 6.—	
J. F. Meeng	f 4.50	Sept. 1935.	P. Boekoesoe	f —	Sept. 1935.
Tjalang (Atjeh)	f —		Gorontalo	f 3.45	
Hadjoran Poeloengan	f 6.—	bed. 1 April 1935.	Ontvangsten Juli 1935 f 486.60		
Hoetanopan	f —	rest. f 14.—	van 1 t/m 20 Augs. 1935 „ 227.30		
M. Doekito	f 8.—	Sept. 1935.	Totaal f 713.90		
Samarinda	f —		De Penningmeester.		
Soegirwo Tjokrowirdjo	f 6.—	Sept. 1935.			
Indramajoe	f —				
J. Meijnhardt	f 6.—	Sept. 1935.			
Sigli	f —				
S. Slamet	f 15.—	bed. 1 Aug. 1935.			
Wonosobo	f —	rest. f 60.85			
R. S. Soedarmo	f 10.—	ult. 1934.			
Salaman	f —	rest. ult. 1934 f 50.—			
W. Stook	f —	ult. Dec. 1934.			
Gorontalo	f 24.—				
R. Soeleman	f 5.—	1934 rest. f 30.—			
Tasikmalaja	f —	1933 rest. f 22 50			
G. Orth	f —				
Andjatan	f 5.—	rest. f 17.—			
R. M. Martahadiprawira	f —	Juli 1935.			
wira Indramajoe	f 2.50	bed. 1 Augs. 1935.			
Soetarjo	f —	Dec. 1934.			
Ketanggoengan-West	f 9.—				
M. Soemarko	f —	Juni 1935.			
Probolinggo	f 6.—				
E. H. van Hemert	f —	Sept. 1934.			
Tangerang	f 7.50				
M. Soedarisman	f —	Mrt. 1934.			
Lamongan	f 10.—	+ f 0.20			
W. A. Schneider	f —	Juni 1934.			
Tasikmalaja	f 5.—	bed. 1 Oct. 1935.			

Officieel.

MUTATIES.

's Lands Waterstaat.

Herbenoemd:

tot opzichter bij 's Lands Waterstaat, ter beschikking gesteld van de Provincie Oost-Java **Th. L. Merg-hart**, ambtenaar op non-activiteit, laatstelijk opzichter bij 's Lands Waterstaat.

Benoemd:

tot opzichter bij 's Lands Waterstaat en toegevoegd aan den Resident van Bangka en Onderhoorigheden **P. F. van Rintel**, ambtenaar op non-activiteit, laatstelijk opzichter bij 's Lands Waterstaat.

tot Hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat en toegevoegd aan den Gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden **E. R. Gout**, ambtenaar met buitenlandsch verlof, laatstelijk idem.

tot opnemer bij 's Lands Waterstaat, **A. L. C. Barkey**, ambt. op w.g., ll. opnemer bij 's Lands Wat. en ter

beschikking gesteld van de Landschappen Sekadau en Sintang in de Res. Westerafd. van Borneo.

Ontslagen:

wegens volbrachten dienstdtijd, op verzoek, eervol en met recht op pensioen uit 's Lands dienst **F. C. Beisser**, ambtenaar op non-activiteit in Europa, laatstelijk hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat, ingaande ultimo October 1935.

op verzoek eervol uit 's Lands dienst **Liauw Goan Seng**, ambt. op w.g., ll. werkbaas bij 's Lands Waterstaat, ingaande ultimo Juni 1935.

wegens overtolligheid, met ingang van ultimo Juli 1935 eervol uit zijne betrekking te ontslaan **B. A. Tanamal**, opzichter bij 's Lands Waterstaat.

Verleend:

wegens zesjarigen dienst acht maanden verlof naar Europa aan **M. A. Thomson**, hoofdopzichter bij 's Lands Waterstaat, ingaande 11 December 1935.

Provincie West-Java.

Werkzaamgesteld:

a. als ingenieur, met standplaats Bandoeng, de ter

beschikking van de Provincie West-Java gestelde landsdienaar, **Ir. J. S. Duyvis**.

b. als opzichter, met standplaats Batavia-Centrum, de ter beschikking van de Provincie West-Java gestelde landsdienaar, **Oey Pek Hong**.

Overgeplaatst:

a. van Tjiandjoer naar Soekaboemi, de opzichter **R. Achmad Kosasih**.

b. van Soekaboemi naar Tjiandjoer, de opzichter **F. Ripassa**.

Provincie Oost-Java.

Werkzaamgesteld:

als Ingenieur, de ter beschikking gestelde Ingenieur bij 's Lands Waterstaat, **Ir. A. Nobbe**.

Herbenoemd:

tot Hoofdopzichter **W. K. A. M. Busch**, ambt van buitenlandsch verlof terugverwacht, ll. in die betrekking werkzaam.

Verschenen bij A. C. Nix & Co., te Bandoeng, de volgende uitgaven:

„Zakboek voor Technici”

Een handig boekje met een keur van gegevens en wenken op technisch gebied, samengesteld door J. H. van Mechelen en vele medewerkers. Omvang ruim 460 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 2.90; voor niet leden f 3.50.

„Het Vervaardigen van Nomo- en Diagrammen”

door G. J. HEIJMERING, gepens. Arch. B.O.W.

Een zeer practische handleiding voor het maken van nomo- en diagrammen, met vele voorbeelden en figuren. Omvang 45 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 1.35; voor niet leden f 1.75.

„Het traceeren van wegen en beschouwingen over weg-constructies”

3e druk

Omgewerkt en herzien door G. J. HEIJMERING, gepens. Arch. B. O. W. Omvang 95 blz.

Prijs voor leden V. v. B. f 1.50; voor niet leden f 2.—.

Toezending geschiedt franco, indien remise bij bestelling.